

Архивски број: 08-95/6
25.06.2025 година

Постапувајќи по претставка бр. 08-728/1 од 29.11.2024 година поднесена од
, со адреса на живеење на ул. , број во , Скопје, за
дискриминација сторена врз нејзиното малолетно дете , од страна на
Јавна установа Детска градинка - Скопје, застапувано од
директорката . , со седиште на ул. Скопје, и против
негувателката од Скопје, вработена во Јавна установа Детска
градинка - Скопје, објект врз основа на политичко
уверување, возраст, лично својство и општествен статус и друга основа – дете на
раководно лице, во областа на пристап до добра и услуги, Комисијата за спречување и
заштита од дискриминација врз основа на член 27 став (1) од Законот за спречување и
заштита од дискриминација (“Службен весник на Република Северна Македонија”, бр.
258/2020) го донесе следното

МИСЛЕЊЕ

НЕ СЕ УТВРДУВА ДИСКРИМИНАЦИЈА врз основа на политичко уверување,
возраст, лично својство и општествен статус и друга основа – дете на раководно лице,
во областа на пристап до добра и услуги, од страна на Јавна установа Детска градинка
- Скопје, застапувано од директорката и против
негувателката од Скопје, вработена во Јавна установа Детска
градинка - Скопје, објект кон малолетн дете
на подносителката Скопје.

Образложение

До Комисијата за спречување и заштита од дискриминација (во понатамошниот
текст: “Комисијата”) поднесена е претставка бр. 08-728/1 од 29.11.2024 година, од страна
на со адреса на живеење на ул. , за
дискриминација извршена кон нејзиниот малолетен од страна
на Јавна установа Детска градинка - Скопје (во понатамошниот текст:
ЈУДГ Скопје), застапувано од директорката и
против негувателката од Скопје, вработена во Јавна установа
Детска градинка - Скопје, објект а врз основа на
политичко уверување, возраст, лично својство и општествен статус и друга основа –
дете на раководно лице, во областа на пристап до добра и услуги.

Во претставката подносителката наведе дека била извршена дискриминација на дете на 5 (пет) годишна возраст од страна на воспитувач го дискриминирала детето со бркање од занималната и го оставала само во ходникот без надзор. За време на активност само на детето не му давала да се занимава со пластелин затоа што бил казнет, воспитувачката применила казна кон детето така што не му дозволила да излезе во дворот на градинката со другите деца додека тој ги гледал низ прозорец и плачел. Подносителката наведува дека воспитувачката “му се дерела со висок тон” и им кажувала на другите деца дома да зборат дека нејзиниот син – ги тепал и бил немирен. Крајно, наведува дека малолетното дете било постојано дискриминирано и омаловажувано пред другите деца.

Кон претставката подносителката достави прилог докази

- Изјава бр. _____ дина од _____,
- Изјава бр. _____ година од _____,
- Изјава бр. _____ година од _____

Со оглед на наведеното, Комисијата на 05.12.2024 година со Барања број 08-728/2 и 08-728/3 се обрати до воспитувачката, _____ и директорката на градинката, _____, за произнесување по наводите во претставката. На 23.12.2024 година до Комисијата е доставено Произнесувањ по наводи во претставка бр. 08-728/4 од _____ преку полномошник адвокат _____ од Скопје. Во произнесувањето најнапред се укажува дека од содржината на образложението не било можно да се утврди на каков вид на дискриминација се повикувала подносителката, а во смисла на член 5 од Законот за спречување и заштита од дискриминација. Понатаму, се наведува дека во конкретниот случај со оглед да подносителката и била претпоставена на воспитувачката, а нејзиното дете оценето како темпераментно и заради тоа по препорака било распоредено во групата кај _____ таа со него постапувала со посебно внимание, па следствено и наводите изнесени во претставката дека го дискриминирала со бркање од занималната и го оставала само во ходник не биле точни и како такви во целост неосновани, бидејќи напротив двете врати од занималната биле заклучувани од причина што детето во неколку наврати без одобрение ја напуштило истата по што воспитувачката и други службени лица биле принудени да го бараат за да го вратат назад. Исто така, наводите дека _____ не му давала пластелин на детето не биле точни поради тоа што тој им го зимал пластелинот на другите деца па на тој начин ја попречувал работата на целата група. Истото се однесувало и на наводите дека воспитувачката не му дозволила на детето да излезе во дворот на градинката заедно со другите деца додека тој гледал низ прозорецот плачејќи, од причина што детето заедно со уште 4 (четири) други деца останале во занималната со цел воспитувачката да им ги заврзе врвците на чевлите, но откако детето и се обратило недолично упатувајќи погрдни зборови таа останала со нив за да му укаже и поучи дека таквото однесување непристојно и неприфатливо. Понатаму, во однос на тонот на

кој воспитувачката и негувателката се обраќале на децата, се наведува дека тие морале да го повишуваат тонот од причина што во мала занимална биле сместувани по 20тина деца на возраст од 3 до 5 години кои викале на глас па било нужно тие да ги смират. Се посочува дека биле неточни наводите дека воспитувачката им кажувала на другите деца да зборат дека детето ги тепало и било немирно поради тоа што тој всушност се однесувал така со децата и тие тоа им го кажувале на нивните родители. Во произнесувањето се посочува дека групата на воспитувачката била 2ра група во која било запишано детето, а слично искуство имале и другите воспитувачки и негувателки од групата каде што претходно бил запишан.

И покрај сето наведено, воспитувачката со оглед на нејзиното искуство успеала да воспостави соработка со детето што пак не би било случај доколку таа го дискриминирала. Спротивно на сето, како е наведено во произнесувањето, токму била жртва на постојан мобинг од страна на подносителката како и тоа на сите начини се обидувала да ја дискредитира и омаловажи нејзината рабпта со цел на нејзиното место да вработи свој кандидат и заради тоа поднела барање за поведување на дисциплинска постапка.

Кон произнесувањето приложени се следните докази:

- Решение бр. _____ одина,
- Барање од родители на деца од голема група во ЈУДГ _____ Скопје”, објект _____ и _____ година.
- Записник бр. _____ година.

На 23.12.2024 година до Комисијата е доставено произнесување бр. 03-479/3 од 20.10.2024 година од директорката на градинка, г-а _____. Во истото се наведува дека наводите во претставката се неосновани од причини што малолетното дете на подносителката прв пат било запишано во ЈУДГ _____ во јули 2021 година во објект _____ кај воспитувач _____ која во октомври 2022 година поради нејзината “нестручност и неспособност” била сменета од воспитната група без никаков повод и причина и без притоа тогашната директорка да побара и добие информации за одличната дотогашна работа на воспитувачката. По бурните реакции на родителите на децата од таа воспитна група тогашната директорка ја вратила воспитувачката во групата, а детето го префрлила во друг објект _____, кај воспитувач _____ – по препорака. Забелешките за работата на именуваната воспитувачка започнале со заминувањето на негувателката од групата која го исполнила условот за старосна пензија во почеток на 2024 година и продолжува со поднесување на предлог за дисциплинска постапка поднесен на 01.08.2024 година и тоа истиот ден кога е поднесено барање за испитување на детето од градинката и истиот ден кога е поднесено барање за оставка од _____ на ЈУДГ _____ – Скопје” на подносителката на претставката за заштита од дискриминација. Се наведува дека изнесеното во претставката се неистинити и шпекулации и се тврди дека воспитувачката своите работни задачи секогаш ги ивршувала совесно, професионално и навремено.

На 15.01.2025 година Комисијата достави Барање бр. 08-95/1 за произнесување до стручниот соработник – педагог во ЈУДГ Скопје”, по што на 31.01.2025 година до Комисијата е доставен Одговор бр. 03-34/2 од 31.01.2025 година на педагогот во ЈУДГ Скопје”, во кој е наведено дека градинката својата воспитно образовна работа со децата ја реализира според Програма за рано учење и развој и Стандарди за рано учење и развој. Свкупните активности кои се реализираат се насочени кон поттикнување на детскиот развој и создавање на поволна и пријатна средина за престој, осознавање и учење по пат на игра со што се поттикнуваат моторичките, јазичните, когнитивните и социо-емоционалните вештини кај децата. Воспитувачот прави избор на содржините, целите, формите и методите, ги распределува центрите за учење со соодветен игровен и дидактички материјал во занималната, практикува стратегии кои го поттикнуваат раното учење кај децата. Програмата дава можност воспитувачот самостојно да ги избира содржините согласно развојните и индивидуални потенцијали на децата во воспитната група која ја води. Од 2020 година како дел од програмата за социјална кохезија и културен дијалог се практикувале техники и алатки за стишување на групата, за препознавање, именување и соодветно искажување на емоциите како и развивање на сочувство и емпатија меѓу децата. Дел од тие алатки биле мирното катче во занималните, техники на истегнување и дишење, тапкање, кругот на доверба итн. Кога во групата се соочувале со потемпераментни деца, деца со намалено внимание и концентрација, за смирување, стишување на однесувањето на децата и подобрување на атмосферата во занималната се посочува да се оформило тивко катче во кое децата можеле по нивна желба да се издвојат и смират кога се чувствувале вознемирени. Во текот на активностите пак, децата кои немале внимание практикувале да бидат блиску до воспитувачот/негувателот за тие да им се даваат задачи на помошници, да бидат пофалени за позитивно однесување.

Во меѓувреме, на 27.01.2025 година подносителката по електронски пат достави дополнување на претставката заведено под бр. 08-95/2. Во истото е појаснета хронологија на настаните и дејствијата кои подносителката ги преземала во врска со предметот на претставката, и тоа дека во ЈУДГ Скопје” - Скопје била година, со година. Забелешките за работата на воспитувачката започнале од јануари 2024 година кога нејзиното малолетно дете почнало да се жали од неа. Кога како на градинката дознала дека брка деца од занималната меѓу кои и нејзиното дете, преземала повеќе дејствија за нејзино надгледување, опсервирање и совети од страна на раководителката, дефектологот и педагогот во градинката. Посочува дека воспитувачката била под надзор и на раководителката за која подоцна дознала дека биле во роднинска врска па затоа таа никогаш не немала забелешки за работата на воспитувачката освен во еден наврат кога во присуство на директорката и возачот посведочиле дека воспитувачката им се обраќала со висок тон на децата во занималната за време на ручекот и за истото имало записник. Наместо да има подобрување во работата на воспитувачката, таа продолжила со истото однесување. Наведува дека поднела предлог за дисциплинска постапка, формирала и дисциплинска комисија, но наведува

дека членовите на истата не ги зеле предвид изјавите на сведоците, туку делувале заштитнички во однос на воспитувачката, наспроти интересот на петгодишни деца. Подносителката наведува дека односот на воспитувачката кон нејзиното малолетно дете е резултат на реваншизам кон неа од причина што и била Подносителката исто така се обратила и до Министерство за социјална политика, демографија и млади – Сектор за инспекциски надзор во областа на социјална заштита и заштита на децата од чија страна не било утврдено дека малолетното дете било изложено на опасност кога било оставено само во ходникот на градинката од каде можело да избега и дека не било дискриминирано, психички малтретирано, одбележано пред другите деца, родители и вработени, а кои биле основи забранети со закон за заштита на деца и поради што на вработен требало да му престане работниот однос и да му биде одземена лиценцата за работа.

Кон дополнувањето ги достави и следните докази:

- Извештај бр. _____ година,
- Извештај бр. _____ година
- Барање бр. _____ година
- Одговор на барање бр. _____ година,
- Записник од разговор бр. _____ година
- Извештај бр. _____ година
- Записник бр. _____ година
- Барање _____ година
- Претставка _____ година до Министерство за социјална политика, демографија и млади
- Одговор бр. _____ на Министерство за труд и социјална политика.

На 27.02.2025 година Комисијата достави Барање 08-95/4 за увид и остварување на службен разговор со в.д директорката на градинката, стручниот соработник – педагог и воспитувачката против која е поднесена претставката. За наведеното е составен Записник бр. 08-95/5. Од страна на директорката е наведено дека целата ситуација била настаната како резултат на недоразбирање кое резултирало со несогласување па како последица на наведеното малолетното дете првично било запишано во наведената градинка во главниот објект по што било префрлено во друг објект и крајно испишано од оваа градинка, а запишано во друга. Од страна на стручниот соработник – педагог, г-а _____ беше наведено дека малолетното дете најнапред било запишано во градинката _____ во објект каде по една година откако почнало да посетува градинка настанало недоразбирање помеѓу неговата мајка и воспитувачката во групата во која било детето, сето наведено било според неа избрзана реакција, а мајката на детето иницирала смена на воспитувачката. Откако родителите на останатите деца од групата ова децидно го одбиле, мајката го префрлила детето во воспитна група во друг објект – _____ кај воспитувачката _____, по препорака со _____

оглед на дотогашните нејзини резултати во работењето. По префрлувањето, од почетокот на годината па до месец септември не биле забележани или пријвени проблеми, детето со тек на време станало послободно во однесувањето па во еден наврат од страна на воспитувачката и било сугерирано на мајката (која во тој момент била директорка на градинката) да се обрне малку повеќе внимание во однос на тоа, а во интерес на правилниот раст и развој на детето. Ваквите сугестии мајката одбила да ги прифати. Во групата извесно време бил присутен дефектолог кој ја следел атмосферата и работата па дал насоки за соодветно постапување од страна на воспитувачката и негувателката, а во рамки на занималната било креирано мирно катче. Детето во градинка се чувствувало слободно како дома, а од страна на вработените му било посветувано повеќе внимание во споредба со другите деца. За настанот кога од страна на мајката е посочено дека не му био дозволено да излезе надвор со останатите деца, од страна на педагогот и директорката се истакна дека детето не било извадено надвор, но во занималната не било само туку со уште неколку деца кои исто така не излегле надвор, затоа што на воспитувачката и се обратил со погрдни зборови па таа сметала дека е потребно низ разговор да му објасни и посочи дека тоа не е соодветен начин за комуникација.

Во текот на службениот разговор беше посочено дека мајката на детето која била на градинката, еден ден пред претсанокот на функцијата директор поднела предлог за дисциплинска постапка против воспитувачката

По ова беше извршен увид во објектот „Детска градинка – Скопје“. Беше извршен увид во просториите – занималната каде престојуваат децата од воспитната група во која било згрижено малолетното дете на подносителката и беше остварен службен разговор со воспитувачката. На прашање од кога започнале, односно кога се појавиле првите несогласувања со мајката, таа наведе дека ситуацијата почнала да станува посериозна кога почнале да реагираат други деца и родители особено кога дошло до расправија помеѓу подносителката на претставката – тогашна на градинката и мајка на друго дете од истата воспитна група кое пак било “закачано” од страна на малолетниот син на подносителката. Од тогаш во следните 2 (две) недели тогашната секојдневно доаѓала во занималната и седела за да ја надгледува работата на воспитувачката и состојбата во занималната на што воспитувачката укажала дека истото не е соодветно, дека и таа но и децата чувствувале притисок и дека тоа негативно се одразувало врз процесот на работа и активности на децата. Наведе дека не го заклучувала детето надвор од занималната, дека ако тоа го правела тој можел да избега од градинката за што кривично би била одговорна. Напротив, наведе дека во повеќе наврати ја заклучувала занималната со цел детето да не избега надвор.

Врз основа на наводите во претставката, дополнувањата на истата, произнесувањето и целокупниот прибран доказен материјал, Комисијата ја утврди следната фактичка состојба: малолетното дете на подносителката на претставката било запишано во ЈУДГ Скопје, објект 10 група на воспитувачката 1. Претходно детето посетувало градинка во друг објект, а во групата кај именуваната воспитувачка било префрлено по препорака со оглед на работното искуство и резултати од нејзиното работење. Во периодот кога детето било префрлено во оваа група, подносителката на претставката била 1 оваа градинка. Детето во континуитет одело во градинка па од јануари до септември 2024 година не биле пијавени било какви проблеми во групата. Први несогласувања се појавиле во септември 2024 година, кога подносителката на претставката имала непријатна ситуација со друга мајка на малолетно дете кое било во истата воспитна група со нејзиното дете, која околност пак подносителката не ја навела ниту во претставката ниту во некое од подоцнежните дополнувања. По ова подносителката почнала да ја набљудува работата на воспитувачката, а таа пак и укажала дека тоа влијае на однесувањето на останатите деца од групата и целокупниот процес на работа. Подносителката на претставката поднела предлог за водење на дисциплинска постапка против воспитувачката, истиот ден кога го отпишала нејзиното малолетно дете од градинката и го префрлила во друга и кога воедно поднела оставка од 1 градинката. Настаните на кои подносителката укажува во претставката како оној дека нејзиното дете било оставено со неколку други деца во занималната додека останатите биле надвор, во дворот на градинката, како и дека било оставано надвор од занималната во ходникот на градинката, не можеа да бидат докажани како такви од причина што во првиот случај детето и се обратило со вулгарни зборови на воспитувачката па таа го задржала во занималната за да му објасни дека употребата на истите е несоодветна, а во вториот случај пак занималната била заклучувана додека децата биле внатре како не би се случил непријатен настан да малолетното дете на подносителката ја напушти занималната без тоа да го забележат воспитувачката или негувателката.

Согласно сето изнесено, Комисијата констатира дека во конкретниот случај не е сторена дискриминација од страна на Јавна установа Детска градинка –

Скопје, застапувана од директорката 1 и воспитувачката 1 од Скопје, вработена во Јавна установа Детска градинка – 1 - Скопје, објект 1 кон малолетниот 1 на подносителката на претставката 1 а врз основа на политичко уверување, возраст, лично својство и општествен статус и друга основа – дете на раководно лице, во областа на пристап до добра и услуги.

Имено, во текот на постапката не се докажа дека токму наведените дискриминаторски основи се всушност заштитни карактеристики заради кои малолетното дете на подносителката било понеповлно третирано споредено со други деца. Дотолку повеќе самиот факт дека подносителката, неговата мајка, во периодот на кој се однесува

